

ПЕРЕДМОВА

Державним стандартом початкової загальної освіти передбачається підготовка всебічно розвиненої, активної особистості, здатної до самостійних досліджень і відкриттів. Проте починати розвиток мислення треба уже в дошкільному віці. Звичайно, можна повідомляти дітям знання в готовій формі, щоб їх легко запам'ятовували і відтворювали за необхідності. Це заощаджує час дітей і дорослих, забезпечуючи високі результати.

Але за деякий час ми з гіркотою переконаємося, що застосування готових рішень у повсякденному житті й у професійній діяльності дає швидкоплинний ефект, а циркуляція в інформаційному просторі значної кількості неправдивих відомостей робить звичку до засвоєння чужих знань навіть небезпечною.

Наш посібник зорієнтований на формування в дитини вміння мислити і використовувати свої знання у різних життєвих ситуаціях. На кожному занятті рекомендуємо давати одне-два завдання, з якими діти раніше не стикалися, але можуть розв'язати їх самостійно або з допомогою дорослого. Слід також переглянути систему оцінювання: ефективність навчання будемо оцінювати не за швидкістю накопичення знань, а за вмінням зреагувати в несподіваній навчальній ситуації.

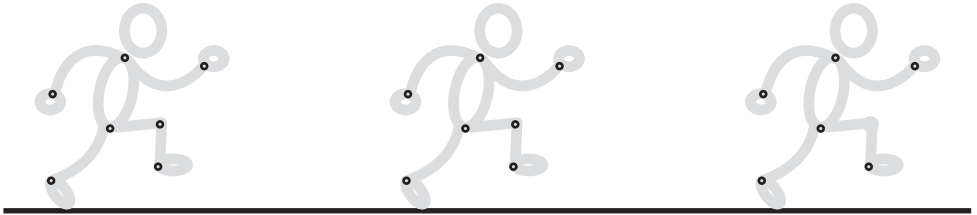
Якщо в скрутній ситуації дитина не намагається вгадати правильну відповідь, а вибудовує схему задачі, моделює ситуацію на столі за допомогою іграшок, ставить уточнюючі питання або висловлює припущення з подальшою перевіркою — тандем «дорослий – дитина» або «вихователь – група дошкільнят» працює правильно. Завдання, розміщені у нашому посібнику, можна виконувати багаторазово. Те, що дорослим видається рутинною, від дітей вимагає оригінальних висновків.

Важливим моментом у формуванні логічного мислення малюків є розвиток у дітей умінь, визначених освітньою лінією «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» Базового компонента дошкільної освіти: аналізу та синтезу, порівняння, узагальнення, класифікації, систематизації, співвідношення і т. д.

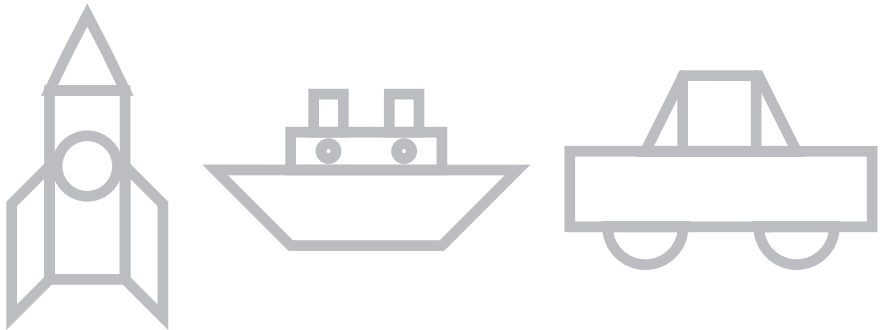
Назва посібника — «Практична логіка. Підготовка до школи : 6+». А чому логіка? Тому що формулювання будь-якого завдання — це логічна конструкція, яку дитина повинна освоїти. І формулювання відповіді теж містить логічну конструкцію. До того ж освоєння тонкощів цієї логіки на даному етапі розвитку дитячого мислення набагато важливіше, ніж правила формальної логіки.

У кінці посібника подано методичні вказівки до кожного завдання. Це орієнтир, а не догма. Сміливо експериментуйте: змінюйте формулювання завдань або навіть їх перелік, не забуваючи про головну мету — підтримання темпу генерації власних суджень у дітей.

1. Троє чоловічків вибігли з однієї точки по черзі, ніхто нікого не обганяв. Обведи того, хто вибіг першим, синім кольором, а решту — червоним.

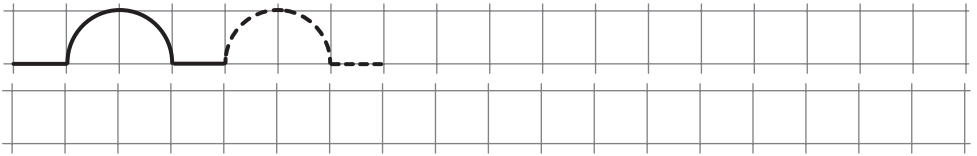
2. Замалюй синім кольором те, що плаває, зеленим — те, що їздить. А жовтим — те, що літає.

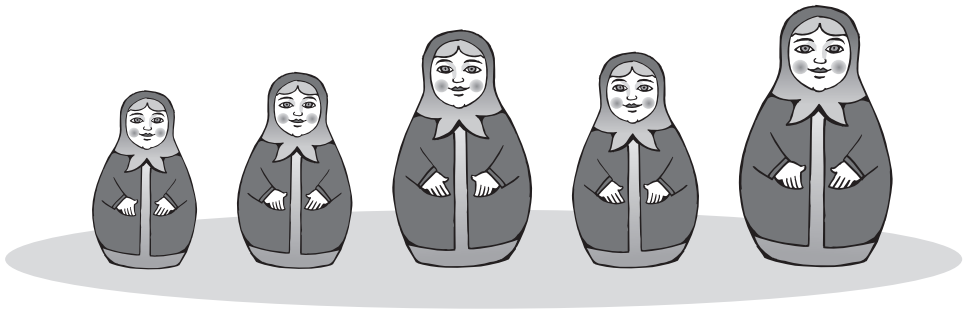
3. Прапорець на башті, розташованій посередині, повинен бути червоним. А на тих, що розташовані по краях, — синіми.

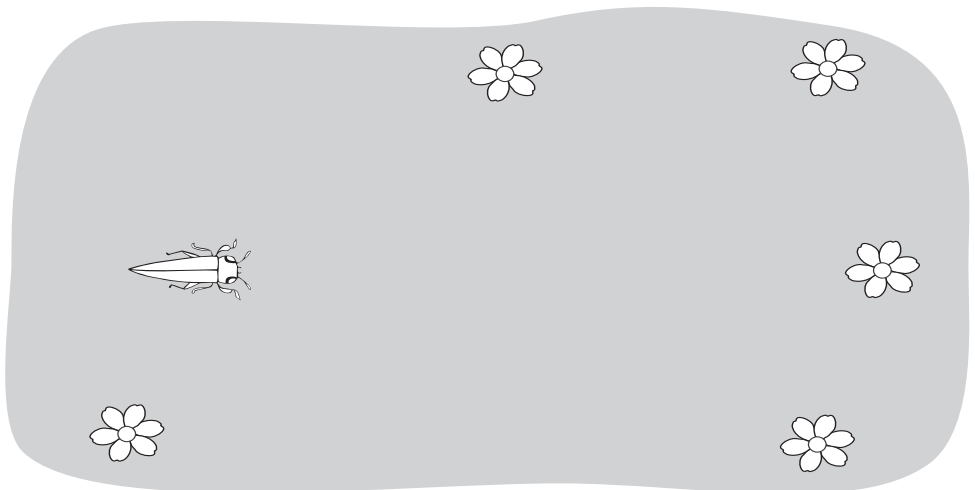
1. Домалюй візерунок до кінця рядка і повтори його в рядку внизу.

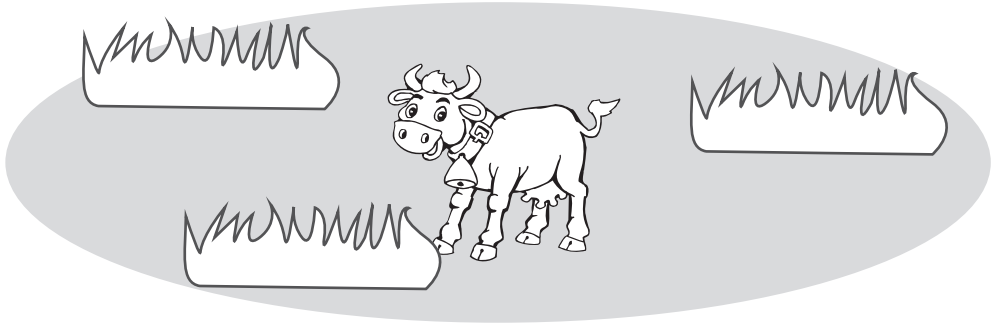
2. Яких мотрійок треба поміняти місцями, щоб розташувати їх від найменшої до найбільшої?

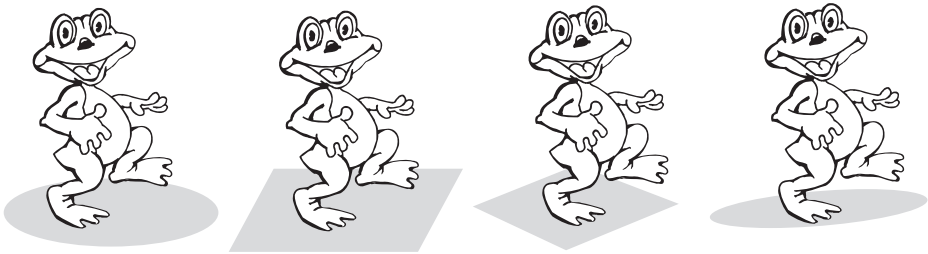
3. Жук повзе, нікуди не звертаючи. Розфарбуй ту квітку, до якої він зможе доповзти.

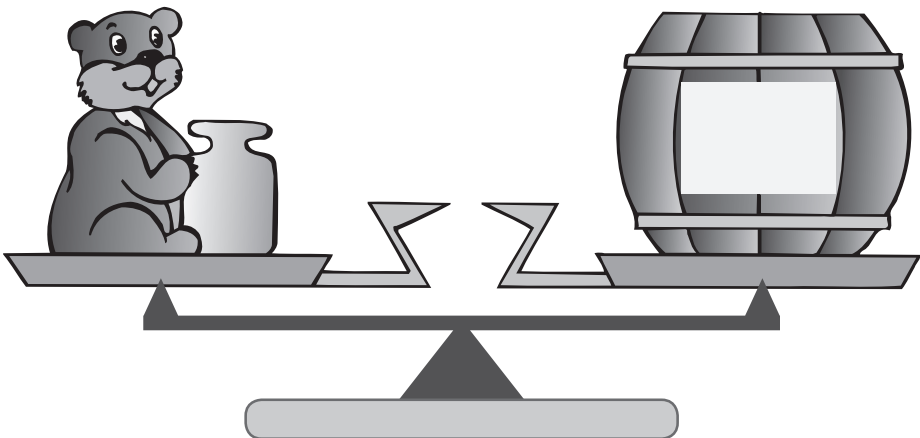
4. Перед телятком розташований один із кущиків трави. Розфарбуй цей кущик.

5. Розфарбуй жабенят, розташованих на килимах, які не мають кутів.

6. Що важить більше: ведмідь чи бочка меду?

Нехай дитина спочатку обведе двох мурах (еквівалент першої сунички), далі ще двох (еквівалент другої сунички) і, нарешті, ще одну мурашку (еквівалент соломинки). Залишається порахувати.

Завдання 5.

Дитині дуже важко уявити характер руху із різною швидкістю. Намалюйте пару жуків на картонних кружечках, і нехай юний дослідник пересовує їх відповідно до умов завдання. Такий спосіб моделювання стане у пригоді в майбутньому.

Заняття 19 (стор. 40-41).

Завдання 4.

З допомогою одного малюнка можна відпрацювати майже всі поняття, пов'язані з просторовим співвідношенням і взаємним розташуванням об'єктів. У разі необхідності придумуйте свої завдання аналогічно до наведених у посібнику. Використайте свої меблі та дитячі іграшки, створюючи різноманітні конструкції, поки дитина не зможе вільно оперувати просторовими поняттями.

Заняття 20 (стор. 42-43).

Завдання 5.

Щоб виконати це завдання, слід провести експериментальну роботу. Хай дитина уявить себе на місці кожного зображеного солдата, а замість прапора можна використати якусь побутову річ, наприклад, шафу. Лише після цього відповідь стане очевидною.

Заняття 21 (стор. 44-45).

Завдання 2.

Можна поекспериментувати зі збільшуваним склом. Нехай дитина порозглядає різні дрібні об'єкти через нього, а потім порівняє поверхні віконного скла, дзеркала і лупи. Вона

повинна помітити (самостійно чи з Вашою допомогою), що скло в лупі випукле, а не плоске, як у дзеркалі або у вікні. Далі можна розповісти про криві дзеркала.

Заняття 22 (стор. 46-47).

Завдання 3.

Дитина легко виконує завдання. Після цього ускладніть його:
— А якби серед смайлів був серйозний, ти б обвів його чи ні?

Дитина відповідає, як розуміє.

— Намалюй збоку серйозний смайл і поясни, чому ти вважаєш його серйозним.

Заняття 23 (стор. 48-49).

Заняття на закріплення отриманих знань, умінь і навичок.

Заняття 24 (стор. 50-51).

Завдання 5.

Необхідне практичне моделювання. Нехай дитина порухає фішку з жуком по картинці в посібнику і зрозуміє, коли жук вистрибує за межі картинки.

Заняття 25 (стор. 52-53).

Заняття на повторення і узагальнення умінь.